

ТЕМА 11

СПЕЦСЛУЖБИ ПАКІСТАНУ

ПЛАН:

- 1. Пакистанська міжвідомча розвідка**
(Inter-Services Intelligence, ISI).
- 2. Розвідувальне бюро**
(Intelligence Bureau, IB).
- 3. Військова розвідка**
(Military Intelligence, MI).
- 4. Федеральна розслідувальна агенція**
(Federal Investigation Agency, FIA).

ВСТУП

Пакистанська розвідувальна спільнота (урду: جمعیت ہائے پاکستان برائے اشتراکِ سراغرسیانی) складається з різних розвідувальних служб цієї країни, які працюють внутрішньо та назовні задля збору розвідувальних даних, необхідних для національної безпеки.

Консолідовані розвідувальні організації включають персонал та членів розвідувальних служб, військової розвідки та цивільних управлінь розвідки та аналізу, що діють під керівництвом низки міністерств пакистанського уряду.

Спецслужби Пакистану активно працюють над різноманітними розвідувальними програмами, включаючи збір та виробництво закордонної та внутрішньої розвідувальної інформації, сприяють військовому плануванню та здійснюють шпигунство.

Найвідомішими спецслужбами є Міжвідомча розвідка (ISI), Розвідувальне бюро (IB), Військова розвідка (MI) та Федеральна розслідувальна агенція (FIA).

1. ПАКИСТАНСЬКА МІЖВІДОМЧА РОЗВІДКА (INTER-SERVICES INTELLIGENCE, ISI)

Історія створення.

ISI була заснована генерал-майором **Робертом Коутоумом (Robert Sawthome)** у 1948 році після першої індо-пакистанської війни як військова розвідувальна служба для координації збору та аналізу інформації між трьома видами збройних сил Пакистану – армією, флотом та військово-повітряними силами.

За десятиліття вона перетворилась на найвпливовішу спецслужбу країни, що виконує як військові, так і політичні функції.

INTER SERVICES INTELLIGENCE

ISI

Date of Formation: January 1, 1948

Formed by: Major General Sir Robert Cawthome

First Director General: Major General Syed Shahid Hamid

Headquarters: Islamabad, Pakistan

Agency Executive: Lt. Gen. Naveed Mukhtar (Director-General ISI)

11 December 2016 - Present

The Director-General is head of the Inter-Services Intelligence, Pakistan's premier intelligence service, operationally responsible for providing critical national security and intelligence assessment to the Government of Pakistan.

Purpose:

The ISI is tasked with collection of foreign and domestic intelligence. co-ordination of intelligence functions of the three military services. surveillance over its cadre, the interception and monitoring of communications. and the conduct of covert offensive and wartime operations.

Organization: Internal Wing

responsible for domestic intelligence, domestic counter-intelligence, counter-espionage, and counter-terrorism.

External Wing

responsible for external intelligence, external counter-intelligence, and espionage.

Foreign Relations Wing

responsible for diplomatic intelligence and foreign relations intelligence.

Departments:

- Covert Action Division
- Joint Intelligence X
- Joint Intelligence Bureau
- Joint Counterintelligence Bureau
- Joint Intelligence North
- Joint Intelligence Miscellaneous
- Joint Signal Intelligence Bureau
- Joint Intelligence Technical
- SS Directorate

Функції:

(ISI відповідає за збір, обробку і аналіз розвідувальної інформації зі світового масштабу, з акцентом на безпеку Пакистану):

- 1) зовнішня розвідка;
- 2) збір та аналіз стратегічної та оперативної інформації;
- 3) контррозвідка та боротьба з іноземним шпигунством;
- 4) координація спеціальних операцій у регіоні, включно з контртерористичними;
- 5) підтримка рухів, що відповідають національним інтересам (зокрема в Афганістані та Кашмірі);
- 6) співпраця з союзниками для боротьби з глобальними загрозами;
- 7) політичний вплив і контроль над внутрішніми військово-політичними процесами.

Структура

ISI організовано за військовим принципом, основний склад – діючі офіцери армії, флоту та ВПС, доповнені цивільними.

ISI складається з таких підрозділів:

Генеральний директор (Director General) – очолює всю організацію, має повну відповідальність за реалізацію завдань спецслужби.

Три заступники генерального директора:

1) *Internal Wing* (Внутрішній підрозділ) – займається внутрішньою контррозвідкою, боротьбою з тероризмом і сепаратизмом всередині країни.

2) *External Wing* (Зовнішній підрозділ) – відповідає за збір розвідувальної інформації за кордоном, ведення військової і політичної розвідки.

3) *Diplomatic Wing* (Дипломатичний підрозділ) – працює через дипломатичні місії, посольства, консульства – збирає інформацію і проводить агентурні операції.

Структура

Оперативні підрозділи:

1) **Covert Action Division** – секретні спецоперації, зокрема саботаж, підтримка агентів і підривна діяльність.

2) **Technical Intelligence Division** – технічна розвідка, електронне стеження, перехоплення телефонних і радіопереговорів.

3) **Cyber Intelligence Unit** – кібершпигунство й кіберзахист, робота з цифровими технологіями.

Агентурна мережа – розгалужена агентура в Пакистані та за кордоном, що забезпечує збір даних і підтримку спецоперацій.

Аналітичний центр – обробка отриманої інформації, підготовка доповідей, стратегічний аналіз.

Логістичний та кадровий підрозділ – підтримка діяльності в полі, навчання агентів, забезпечення матеріальними ресурсами.

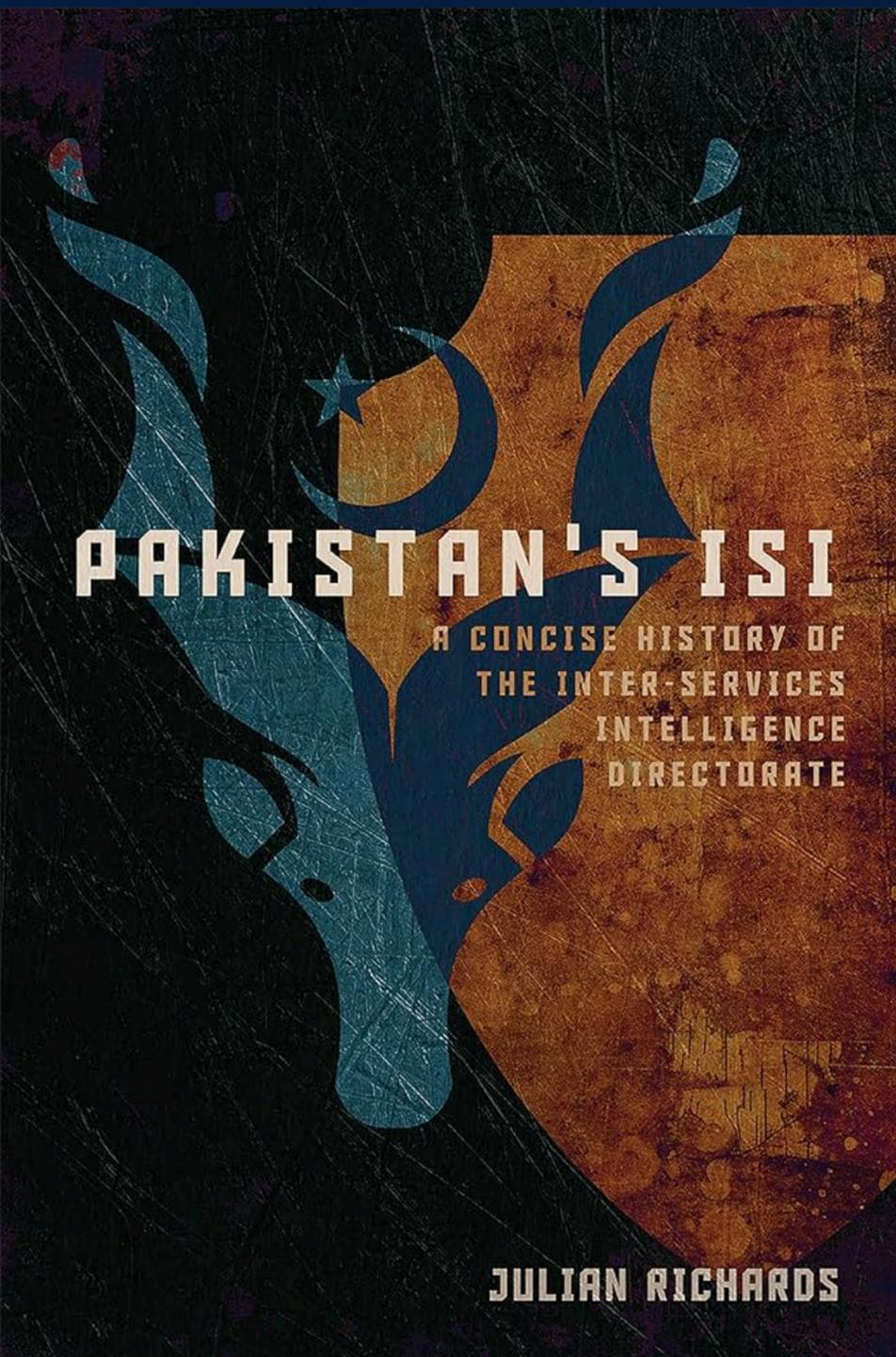
Регіональні центри – місця для координації діяльності у важливих регіонах, включно з прикордонними зонами Кашміру та Афганістану.

Керівництво

Керівника ISI призначає прем'єр-міністр Пакистану за рекомендацією голови Генерального штабу армії.

З 30 вересня 2024 року генеральним директором ISI є генерал-лейтенант **Мухаммад Асим Малік** (Lieutenant General Muhammad Asim Malik).

Відомі кейси

Підтримка моджахедів (1979–1989). ISI координувала операцію «Cyclone» у тісній співпраці з ЦРУ і британською МІБ для фінансування, озброєння і навчання афганських повстанців, що призвело до відступу радянських військ.

Військове протистояння в Кашмірі. ISI підтримує діяльність сепаратистів і боротьбу з індійськими силами, здійснює розвідувальні і підривні операції.

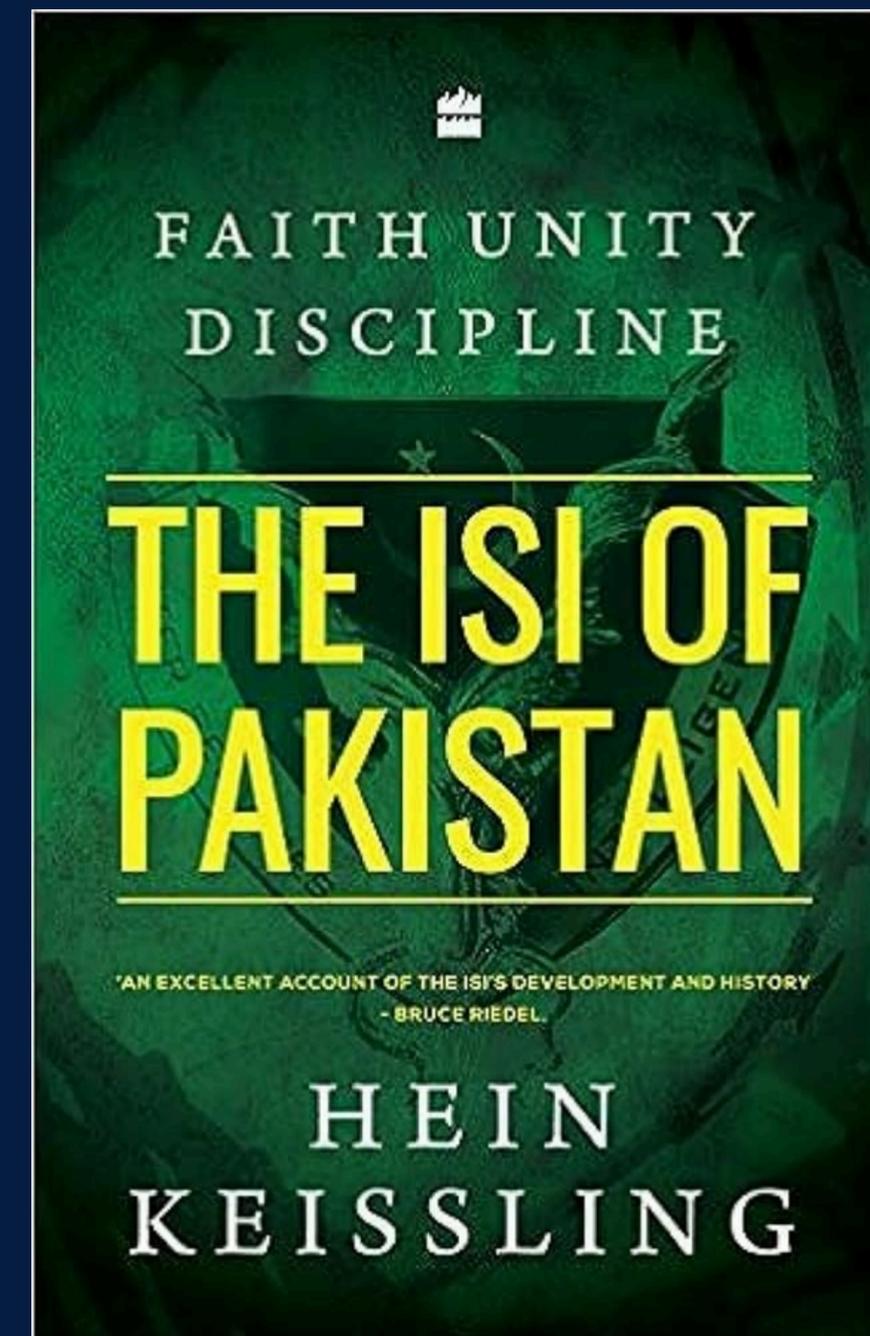
Боротьба з тероризмом. Після 2001 року ISI співпрацювала з міжнародними партнерами у боротьбі проти терористичних груп, хоча водночас зберігаються звинувачення у підтримці окремих радикальних угруповань.

Операція «Спис Нептуна». Глобальна участь у перевірках і стеженні за рухами терористичних осіб і організацій.

Протягом 2025 року ISI продовжувала відігравати ключову роль у підтриманні військового балансу та зовнішньої безпеки Пакистану. Останні операції охоплювали інформаційно-аналітичну підтримку збройних сил у відповідь на індійські удари, а також координацію з Китаєм щодо спільного військового співробітництва.

Зокрема, ISI забезпечила успішне розгортання китайських високотехнологічних систем озброєння (ракети класу «повітря-повітря» PL-15E) у ВПС Пакистану, що стало несподіванкою для індійських спецслужб.

Водночас ISI активно протидіє можливим внутрішнім терористичним загрозам, зберігаючи вплив на сепаратистські рухи та підтримуючи координацію між військовими та урядовими структурами.

2. РОЗВІДУВАЛЬНЕ БЮРО (INTELLIGENCE BUREAU, IB)

Історія

ІВ – найстаріша спецслужба Пакистану, заснована 1947 року на основі колишньої британської розвідки.

Від початку вона призначалась для внутрішнього контролю і політичної розвідки, що і залишилось центральною функцією.

Відомство входить до цивільних спецслужб і підпорядковується безпосередньо Уряду Пакистану.

Функції:

- 1) внутрішня контррозвідка;
- 2) моніторинг політичних рухів, протестів і покарання антидержавних дій;
- 3) боротьба з тероризмом і радикальними угрупованнями всередині країни;
- 4) захист інформаційної безпеки та кіберзахист;
- 5) координація з правоохоронними органами і спецслужбами.

Структура

Генеральний директор та Заступники директора з ключових напрямків (контррозвідка, політична аналітика, боротьба з тероризмом).

Відділ політичного моніторингу (Political Monitoring Wing) — слідкує за політичними рухами, протестами та загрозами стабільності уряду.

Відділ боротьби з тероризмом і радикалізмом (Counter-Terrorism Wing) — опрацювання і нейтралізація терористичних мереж, моніторинг груп з високим ризиком.

Відділ контррозвідки (Counter-Espionage Division) — ідентифікація та запобігання зовнішньому шпигунству.

Відділ кібербезпеки та інформаційного захисту (Cyber Security & Information Protection Unit) — протидія кіберзагрозам, захист державних інформаційних систем, реагування на спроби пропаганди й дезінформації.

Регіональні офіси в кожній з провінцій та великих містах (Lahore, Karachi, Islamabad, Peshawar, Quetta) — збір локальної інформації й оперативна підтримка.

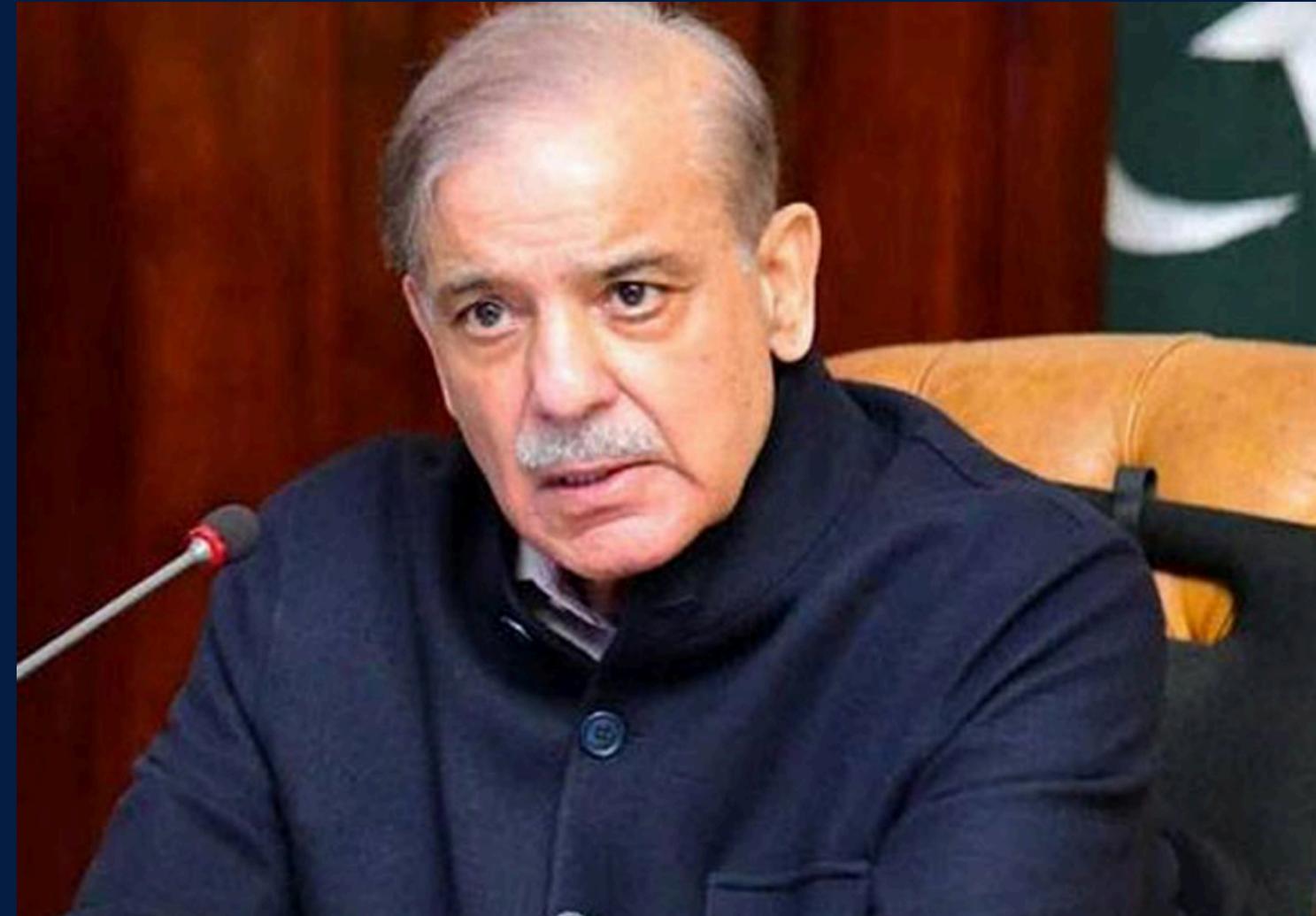
Аналітичний центр (Analytical Division) — аналіз даних для звітів уряду щодо суспільних настроїв та внутрішньополітичних процесів.

Оперативно-розшуковий сектор — агентурна мережа та польові оператори.

Керівництво

Генеральний директор ІВ призначається прем'єр-міністром та затверджується президентом на підставі політичних консультацій. Це забезпечує інтеграцію служби до цивільного керівництва країни.

З 20 травня 2022 року генеральним директором ІВ є **Фуад Асадулла Хан (Fuad Asadullah Khan)**.

Відомі кейси

Запобігання сепаратизму у Балуджистані (2018). ІВ виявило розвідувальну мережу, пов'язану з сепаратистськими угрупованнями і нейтралізувало її активність.

Придушення терористичних мереж у Карачі (2020). Виявлення і ліквідація внутрішньої мережі екстремістів у великому місті.

Боротьба з державним переворотом (1990). Відвернення змови проти уряду Пакистану під час політичних криз.

Інформаційні операції. Реалізація контрпропагандистських кампаній під час політичних протестів.

Висновок

У 2025 році ІВ підтвердило свій вплив у сфері внутрішньої безпеки, особливо у протидії радикальним угрупованням і сепаратистам.

Після хвилі терактів у 2024–2025 роках ІВ посилює моніторинг провінцій з високим ризиком соціальної нестабільності, як-от Белуджистан і Азад Кашмір. Крім того, бюро брало участь у заходах із запобігання державним переворотам і політичним кризам на рівні центрального уряду.

Найважливішим досягненням стало віднесення ІВ до головних органів, що координують інформаційні операції проти ворожої пропаганди в соціальних мережах і ЗМІ.

3. ВІЙСЬКОВА РОЗВІДКА (PAKISTAN ARMY CORPS OF MILITARY INTELLIGENCE, MI)

Історія

МІ як військова контррозвідувальна структура сформувалась після 1947 року для контролю безпеки у лавах збройних сил та зовнішньої військової розвідки, зокрема на базі досвіду британської Індії.

Функції:

- 1) контроль дисципліни та безпеки у збройних силах;
- 2) військова контррозвідка і захист від іноземного впливу та шпигунства;
- 3) збір розвідувальної інформації для військового командування;
- 4) безпека військових об'єктів і контроль стратегічних програм;
- 5) протидія військовим заколотам і змовам.

Структура

Генеральний директор (зазвичай генерал-майор або генерал-лейтенант), який безпосередньо звітує начальнику Генерального штабу.

Регіональні розвідувальні підрозділи, розташовані на основних військових базах по всій країні.

Підрозділи оперативної розвідки, відповідальні за збір даних у зоні бойових дій та критично важливих регіонах (приблизно сектор Каргіль, Афганістан тощо).

Відділ контррозвідки, що моніторить шпionські мережі та втручання іноземних спецслужб.

Секція військової безпеки, яка стежить за дотриманням дисципліни, безпекою військових об'єктів та запобіганням заколотам.

Аналітичний відділ, що обробляє інформацію і готує звіти для командира армії.

Секретні спеціалізовані підрозділи для участі у контртерористичних і диверсійних операціях.

Відділ кіберрозвідки з фокусом на електронну безпеку та захист стратегічних інформаційних ресурсів.

Керівництво

Керівник МІ призначається начальником Генерального штабу армії та звітує безпосередньо йому.

З лютого 2025 року генеральним директором МІ є генерал-лейтенант **Гулам Набі (Ghulam Nabi)**.

Відомі кейси

Боротьба з внутрішніми змовами. Виявлення та ліквідація змов всередині армії проти керівництва держави у 1958, 1977 і 1999 роках.

Розвідка під час війни з Індією. Забезпечення оборонних заходів і інформаційна підтримка бойових дій, особливо під час Каргільської війни 1999 року.

Захист ядерних об'єктів. Безпекові операції під час ядерних випробувань Пакистану у 1998 році.

Витіснення іноземних агентів. Виявлення шпигунських мереж в армії, перевірка персоналу.

Pakistan Army

Modernisation, Arms Procurement
and Capacity Building

Dr Shah Alam

VIJ BOOKS INDIA PVT LTD

ISBN 978-93-81411-20-9

e-book
also available

9 789381 411209

Висновок

МІ у 2025 році підтримує контроль над військовою дисципліною та безпекою в умовах посиленої напруги на кордоні з Індією та зонами конфлікту в Афганістані.

Особливу увагу приділено реалістичній оцінці загроз з боку ІДІЛ-К й інших терористичних угруповань, що діють на західних кордонах країни. МІ брала участь у низці секретних операцій із запобігання диверсіям та розвідувальним атакам.

Значною є її роль у забезпеченні безпеки ядерної програми країни, з підтримки дисципліну і контролю за військовими об'єктами.

4. ФЕДЕРАЛЬНЕ РОЗСЛІДУВАЛЬНЕ АГЕНТСТВО (FEDERAL INVESTIGATION AGENCY, FIA)

Історія створення

Засноване у 1947 році як «Спеціальна поліцейська установа» (СПУ), у 1974 році, вона була реформована урядом під його нинішньою назвою та структурою.

На сьогодні ФРУ є основною слідчою розвідувальною службою та має повноваження застосовувати заходи стосовно іноземних або національних елементів, що діють проти національних інтересів країни.

ФРУ є центральним правоохоронним органом з координації та посилення розслідувань та боротьби зі злочинністю, корупцією, кіберзлочинністю та тероризмом.

Функції:

- 1) розслідування кримінальних справ (корупція, організована злочинність, економічні злочини);
- 2) боротьба з кіберзлочинністю та захист національної кібербезпеки;
- 3) антитерористична діяльність і розкриття терористичних змов;
- 4) співпраця з міжнародними організаціями і правоохоронними структурами;
- 5) захист інтелектуальної власності і боротьба з контрабандою.

Структура служби

Центральний апарат/штаб-квартира:

Генеральний директор (Director General) – очолює агентство, відповідає за загальне стратегічне управління та звітує уряду.

Заступники генерального директора (Additional Director-Generals) – керують ключовими напрямками діяльності.

Директори окремих підрозділів (Directors) – очолюють відповідні служби та відділи.

Основні підрозділи:

Антикорупційний підрозділ – розслідування корупції в державних і приватних структурах, проведення слідчих дій, запобігання корупційним практикам.

Підрозділ боротьби з торгівлею людьми та контрабандою – виявлення та ліквідація мереж торгівлі людьми, боротьба з незаконною міграцією, контроль за боротьбою з контрабандою.

Контртерористичний підрозділ – запобігання і розслідування терористичних актів, координація антитерористичних операцій, збір інформації про терористичні угруповання.

Структура служби

Підрозділ економічних злочинів – розслідування фінансових злочинів, шахрайства, економічних злочинів великого масштабу.

Підрозділ протидії крадіжкам енергоресурсів – розслідування крадіжок електроенергії, газу, нафти, запобігання таким злочинам.

Міграційний підрозділ – контроль за імміграцією, оформлення документів, моніторинг списків в'їзду/виїзду, боротьба з незаконним переміщенням людей.

Підрозділ кіберзлочинності – розслідування кіберзлочинів, цифрова криміналістика, реагування на кібератаки.

Підрозділ інтелектуальної власності – захист прав інтелектуальної власності, розслідування порушень у цій сфері.

Національне центральне бюро Інтерполу – координація міжнародного співробітництва, обмін інформацією з правоохоронцями інших країн.

Інтегрована система управління кордонами – контроль і безпека державних кордонів, координація роботи з митними та іншими силовими структурами.

Академія FIA (FIA Academy) – підготовка та підвищення кваліфікації співробітників агентства.

Структура служби

Юридичний відділ – юридичний супровід діяльності агентства, представництво у судах.

Адміністративний підрозділ – організаційне забезпечення діяльності, кадровий облік, фінансовий контроль.

Провінційні офіси розташовані у провінціях Пенджаб I і II, Сіндх I і II, Хайбер-Пахтунхва, Белуджистан, а також у столиці Ісламабаді – відповідають за забезпечення діяльності агентства на регіональному рівні.

Керівництво

Директор FIA призначається прем'єр-міністром Пакистану і підзвітний Міністерству внутрішніх справ. Відповідає за національну кримінальну розвідку та забезпечення безпеки на внутрішньодержавному рівні.

Ця посада є вищою керівною посадою в національній правоохоронній та слідчій системі.

Директором FIA з 29 січня 2024 року є **Ахмед Ішак Джахангір (Ahmed Ishaque Jahangir)**.

Відомі кейси

Боротьба з терористичною мережею Талібану (2015).

FIA успішно атакувала терористичний осередок, що діяв у країні, ліквідувавши кілька його схованок.

Запобігання масштабним кібератакам (2022).

FIA запобігла масштабному кібервторгненню до банківської системи країни та захистила критично важливу інфраструктуру.

Операції з наркотиками.

FIA викрила транскордонне угруповання з торгівлі наркотиками та знищила велику кількість наркотиків.

Розслідування боротьби з корупцією (2019–2023).

Виявлення випадків корупції на національному рівні та підтримка судових проваджень.

سائبر کرائم کے قوانین کا ایف آئی اے کیسے غلط استعمال کرتا ہے؟ قانونی ماہرین کھل کر بول پڑے

Висновок

У 2025 році FIA демонструє активність у сфері боротьби з кіберзлочинністю та організованою злочинністю.

Агентство реалізує програми по захисту фінансових систем від кібератак та підвищенню кібербезпеки на національному рівні. Також FIA проводить розслідування великих терористичних змов і корупції у держструктурах.

Особливої уваги набули успішні операції проти наркотрафіку та запобігання транснаціональній злочинності. На міжнародному рівні FIA активізує співпрацю з Інтерполом і іншими правоохоронними органами.

Висновки до лекції

Спецслужби Пакистану в 2025 році відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки та стабільності як на внутрішньому, так і на регіональному рівнях. Кожна з них має чітко визначену структуру, функції та повноваження, що відповідають специфіці їхньої діяльності.

Міжвідомча розвідка (Inter-Services Intelligence, ISI) залишається найбільш впливовою, забезпечуючи комплексний збір інформації, контррозвідку, спецоперації та координацію як із військовими, так і урядовими структурами, а також підтримуючи стратегічний баланс у конфліктах з Індією та в Афганістані. ISI має доведену історію ефективної діяльності, зокрема в рамках операції підтримки моджахедів та боротьби з тероризмом.

Розвідувальне бюро (Intelligence Bureau, IB), як цивільна спецслужба, фокусується на внутрішній безпеці, контролі за політичними процесами, протидії внутрішнім загрозам, таким як радикальні рухи і сепаратизм, а також на захисті інформаційного простору країни.

Військова розвідка (Military Intelligence, MI) ефективно контролює безпеку і дисципліну в армії, збирає військову інформацію, забезпечує безпеку стратегічних об'єктів, та має важливу роль у протидії внутрішнім загрозам серед військових сил.

Висновки до лекції

Федеральне розслідувальне агентство (Federal Investigation Agency, FIA) доповнює систему безпеки розслідуванням кримінальних справ, контролем митних і міграційних процесів, боротьбою з кіберзлочинністю, організованою злочинністю та корупцією. Агентство володіє сучасними технічними ресурсами і інтегрується в міжнародні системи безпеки.

Взаємодія цих служб, їхній вплив у державній політиці і безпеці визначають здатність Пакистану реагувати на складні виклики, зокрема гострі регіональні конфлікти та внутрішні нестабільності. Водночас багаторівневі структури із повноваженнями розподіленими між службами забезпечують гнучкість у застосуванні державного ресурсу для захисту національних інтересів.

Отже, спецслужби Пакистану є складним, взаємопов'язаним інструментом державної безпеки, що активно впливає на політичний ландшафт країни і регіону в цілому.

Список використаних джерел:

Офіційний сайт Пакистанської міжвідомчої розвідки (ISI). URL: pakistanforces.com/inter-services-intelligence-isi/

Офіційний сайт Федеральної розслідувальної агенції (FIA). URL: <https://www.fia.gov.pk>
Federal investigation agency. Annual administration report 2024. Islamabad, 2025. 125 p. URL: <https://www.fia.gov.pk/files/tickers/165919683.pdf>

Література:

Купер, Т. Індійсько-пакистанські теленовели. ПолітКом. 9 травня 2025. URL: <https://politcom.org.ua/tom-kuper-indijsko-pakystanski-telenovely>

Шарафмал, Ф. Конфлікт між Індією та Пакистаном: до чого призвели операції спецслужби ISI. 24 канал. 11 березня 2020. URL: https://24tv.ua/konflikt_mizh_indiyeyu_ta_pakistanom_do_chogo_prizveli_operatsiyi_spetssluzhbi_isi_n1295623

Gregory, Shaun. The ISI and the War on Terrorism. Studies in Conflict & Terrorism. 2007. №30 (12). P.1013–1031. URL: [doi:10.1080/10576100701670862](https://doi.org/10.1080/10576100701670862)

Ayub, Muhammad. An Army, Its Role and Rule: A History of the Pakistan Army from Independence to Kargil from 1947–1999. Pittsburgh : RoseDog Books, 2005.

Bamford, James. A Pretext for War: 9/11, Iraq, and the Abuse of America's Intelligence Agencies. New York : Doubleday, 2004.

Chazan, David. Profile: Pakistan's military intelligence agency. BBC News Online's. 9 January, 2002. URL: https://web.archive.org/web/2005117003518/http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1750265.stm

Cremin, Jake. Pakistan's ISI: Rogue Intelligence Agency or State Within a State? Greydynamics. May 8, 2025. URL: <https://greydynamics.com/pakistans-isi-rogue-intelligence-agency-or-state-within-a-state>

Література:

Coll, Steve. Directorate S: The C.I.A. and America's Secret Wars in Afghanistan and Pakistan, 2001–2016. London : Penguin Press, 2018.

Jan, Abid Ullah. From BCCI to ISI: The Saga of Entrapment Continues. Ottawa: Pragmatic Publishing, 2006.

Kiessling, Hein G., Faith, Unity, Discipline: The ISI of Pakistan, India. London : Harper Collins, 2016.

Schneider, Jerrold E.; Chari, P. R.; Cheema, Pervaiz Iqbal; Cohen, Stephen Phillip. Perception, Politics and Security in South Asia: The Compound Crisis in 1990. London : Routledge, 2003.

Singh, A. K. The Pakistani godfather : the Inter–Service Intelligence. New Delhi : Aarti Prakashan, 2017. 248 p.

Sundhakar, R. Pakistan's Intelligence. New Delhi: Manas Publications, 2012. 336 p.

Todd, Paul; Bloch, Jonathan. Global Intelligence: The World's Secret Services Today, Dhaka: University Press, 2003.

Yousaf, Mohammad; Adkin, Mark. Afghanistan the Bear Trap: The Defeat of a Superpower, Barnsley: Leo Cooper, 2001.

Відео:

Пакистанська ISI (Міжвідомча розвідка), Спецслужби. *24 канал*. 10 березня 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hc0Q9ozz_kU&t=2s (16:45 хв.).

Pakistan ISI Inter Service Intelligence Brig. SK Chaterjee | Aadi. *DEF Talks by Aadi*. 11 грудня 2021. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QHrO1NYiIRs> (45:35 хв.).

10 Surprising Facts About Inter-Services Intelligence | Pakistan ISI. *FTD Facts*. 7 грудня 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wHi7qOVWoqI> (7:25 хв.).

ISI Secret International Missions , Operations & Friends Secret Agencies | Ababeel. *Ababeel*. 7 листопада 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=K-RFOeIN5qs> (18:50 хв.).

**Thank's For
Watching**

